

Fogh og Kjærs sande ansigt

– socialpolitikken for unge i krise!

Af Jeppe Handberg

Regeringen har siden sin tiltræden forsøgt at få det til at se ud som om, at den reelt var interesseret i at videreføre indsatsen mod ulige opvækstvilkår, herunder at gå til kamp mod den negative sociale arv.

Indtil videre er det mest blevet ved snakken og de gode hensigter.

Nu viser socialminister Henriette Kjær hvad, der virkelig betyder noget for regeringen Fogh: Hensynet til økonomien. Økonomien først og sidst. Økonomien over ethvert andet hensyn. Økonomien over sociallovgivningen – fortsæt selv listen – den er lang!

Siden Fogh regeringens tiltræden har både statsministeren og socialministeren gang på gang fastslået, at regeringen ikke afgørende ville bryde med et af velfærdsstatens afgørende principper: den del af befolkningen der ikke kan forsørge sig selv skal have hjælp, og de børn der vokser op i underprivilegerede familier skal ligeledes hjælpes til en ordentlig start på livet.

Fogh og Henriette Kjær har bedyret, at velfærdsstaten fortsat skal hjælpe de mennesker, som har mest behov herfor. Når dette synspunkt er blevet gentaget gang på gang har det flere årsager. Fogh og Kjær ved naturligvis godt, at der i befolkningen er stor opbakning til velfærdsstaten, og den borgerlige regering er vel bange for at skræmme midten i dansk politik. Fogh har desuden brug for at distancere sig fra det hulemandsimage der, med god grund, har klæbet til ham siden minimalstatsdebatten. På det rent faktiske plan, har den borgerlige regering været ganske ulden i både mund og handling. Det er således aldrig blevet præciseret, hvem og hvor mange der i vores nuværende samfund, kan henregnes til den gruppe af mennesker, der har brug for og kan for-

vente hjælp gennem det sociale system.

I juni 2003 udgav Socialministeriet rapporten "En god start til alle børn". Stor pressebevågenhed og pressemøde i ministeriet. Af indledningen til rapporten fremgår regeringens målsætning for arbejdet med området:

"Regeringen vil bekæmpe den ulighed, som alt for mange børn fra fødslen fastholdes i. Alt for mange børn vokser op med urimelig risiko for at ende i samme problemer som deres forældre. Vi kan ikke blive ved med gang på gang at konstatere, at der er børn, som bærer rundt på en negativ social arv. Alle børn skal have en chance for at udnytte deres muligheder!"

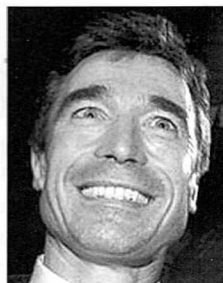
Ja tak! Dette var i juni. Nu viser det sig, at alle de kønne ord blot er ord. Det var ikke meningen, der skulle magt og handling bag ordene. Først og fremmest – det skulle i hvert fald ikke koste noget!

Den helt aktuelle anledning til at sige fra er følgende: CASA, Red Barnet, Socialforskningsinstituttet, Danmarks Pædagogiske Universitet, AKF og Statens Institut for Folkesundhed og Rådet har alle fortsat dokumentationen af, at der i Danmark findes omkring 15-18% børn, der i deres opvækst er så dårligt stillet, at de kan betegnes som tilhørende gruppen af udsatte børn, og at der i øvrigt mangler indsats, hvad angår andre af socialpolitikens områder.

En del danske børn lever f.eks. i fattigdom. Henriette Kjærs bortforklaringer er i stigende grad blevet mere og mere søgte og pinlige.

Og nu er socialministeren så virkelig gået i aktion. Med et samlet udspil, som forsøger at imødegå de truede børns behov? Ikke ganske!

I sidste uge tikkede ind på skærmen

Socialministeriets skrivelse: ”Redskaber til styringen af indsatsen vedrørende udsatte børn og unge”. Ni sider som vil bombe indsatsen for de udsatte børn tilbage til et niveau som for årtier siden. Der var ikke denne gang indkaldt til pressemøde. Meningen var vist, at dette egentlig skulle forbigås i tavshed.

Papiret fra socialministeren er på mange måder bemærkelsesværdigt. Dels fordi det helt og aldeles alene fokuserer på økonomien, dels fordi der i papiret overhovedet ikke tages stilling til, hvorfor behovet for hjælp til de udsatte børn og unge er steget de seneste år. Her konstateres blot, at der er sket en stigning, og socialministeren pålægger herefter landets kommuner, at denne vækst skal stoppes. Der anvises ingen alternativer til den nuværende indsats, igen er det alene økonomien der skal styre kommunernes indsats i fremtiden. Overskrifterne i oplægget afslører, hvad der er på spil: Budgetopfølgning, økonomisk ansvarlighed hele året, justering af indsatsen i løbet af året, revisitering (det betyder, at kommunerne opfordres til at tage allerede anbragte børn hjem igen), økonomi i sagsbehandlingen osv.

Den embedsmand, der har forfattet notatet, har fået lov at skrive, at udgangspunktet er bestemmelserne i Servicelovens § 32: ”formålet med at yde støtte til udsatte børn og unge er at skabe de bedst mulige opvækstvilkår, så de udsatte børn og unge på trods af deres individuelle vanskeligheder kan opnå de samme muligheder for personlig udfoldelse, udvikling og sundhed som deres jævnaldrende”.

Det fremgår straks efter, at økonomien ikke *alene* kan afgøre, hvilken indsats en kommune skal vælge. Nej – det ville også i den grad være ulovligt. Der findes ingen

lofter for den indsats kommunerne er forpligtet til at yde i forhold til servicelovens bestemmelser på børneområdet.

Men bare rolig. Enhver der har beskæftiget sig med dette område mere end 1 time, har forstået budskabet: Nu skal I holde op med at bruge penge på dette område. Udgifterne stiger, der anbringes for mange børn og unge. Hold op med det!

Ministerens prøver fortvivlet at retfærdiggøre sit økonomiske opråb under henvisning til, at der er kommuner, der udfører opgaver, som kommunerne p.t. ikke er forpligtet til. Hun henviser til, at nogle kommuner afhjælper teenage-problemer i ressourcestærke familier! Det var det bedste og mest overbevisende eksempel Socialministeriet kunne finde på! Jammer! Det er ikke sådanne opgaver sagsbehandlere i kommunernes socialforvaltninger bruger deres tid på. Og det ved man udmærket godt i ministeriet.

I kommunerne forsøger man fortvivlet og uden særlig stor succes at leve op til de lovmæssige krav som Serviceloven stiller på området, undersøgelser, udarbejdelse af handleplaner, forebyggende arbejde m.v. Disse områder udføres ikke tilfredsstillende. Dette er dokumenteret af bl.a. Socialforskningsinstituttet. Så spar os venligst for forklaringer om, at kommunerne bruger deres tid på foranstaltninger, de ikke er forpligtet til at udføre.

Det fremgår som omtalt, at kommunerne skal foretage en revisitering. ”En ændret økonomisk situation kan til en vis grad smitte af på allerede iværksatte foranstaltninger”. Det betyder på klart dansk: Tag de børn hjem I tidligere har anbragt! Der fortsættes: ”foranstaltningerne skal nemlig ophøre, når formålet med dem er nået, når de ikke længere opfylder deres behov un-

der hensyn til barnets eller den unges behov, eller når den unge fylder 18 år". Det er endog meget svært at se i Serviceloven, at der ifølge denne skal foretages en økonomisk vurdering. Og så lader ministeren som om, at foranstaltninger for børn og unge slutes ved det fyldte 18. år. Ville noget i ministeriet bringe ministeren ud af den vildfarelse, og forære hende en kopi af Servicelovens § 62a (indført af Henriette Kjærs forgænger som socialminister). Af denne paragraf fremgår, at hjælpen for den unge fortsætter fra 18 til 22 år "når det må anses af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte". Men også i dette er der selvfølgelig et signal til kommunerne: stop hjælpen ved det fyldte 18. år. Lad være med at bruge efterværn. STOP!

Da regeringens stort opsatte plan, "En god start til alle børn", blev lanceret i juni 2003 var der indkaldt til pressekonference i ministeriet. Man kan mene, hvad man vil om omtalte rapport. Efter min mening prøver ministeriet at placere et ansvar på en gruppe forældre, der netop er karakteriseret ved, at de ikke formår at leve op til deres ansvar som gode forældre overfor deres børn. Ifølge rapporten skal der skabes "en klar ansvarsfordeling". Familierne har pligt til at blive gode familier.

Ansvarsfordeling ovenfra. Ja tak, fru minister!

Rapporten fokuserer dog trods alt på, at der altså findes børn og unge i dette samfund, som gennem deres opvækst ikke får ret mange chancer. Efter socialministerens seneste udspil – som i øvrigt er sket i samarbejde med Kommunernes Landsforening – men dette gør ikke direktivet hverken

mere sympatisk eller lovligt – kan disse børn godt indstille sig på, at deres chancer vil fortsat vil findes – og forstærkes. I hvert fald vil den nuværende socialminister og den nuværende regering ikke hjælpe dem.

For det er vel det, der er på spil? Mon ikke forklaringen skal findes ovre i den røde bygning på Slotsholmen? Thor har talt: Stop det fnidder! Slå bremsen i! Skattestop!

Socialministeren skynder sig at udsende et direktiv til landets kommuner som reelt vil betyde, at alle de kønne ord hun tidligere har lokket med, alle rapporterne vil være fuldstændigt ligegyldige.

I bedste fald er dette himmelråbende naivt af socialministeren. I værste fald et socialpolitisk tilbageskridt, som forsøges iværksat trods stor viden på netop dette område, og på trods af lovgivningens klare budskab om, at samfundet skal hjælpe disse børn. I hvert fald et klart eksempel på regeringen Foghs sande og grimme socialpolitiske hensigt, og et eklatant eksempel på denne regerings særkende: at sige og påstå én ting, og så i praksis gøre noget helt andet.

Tak for den klare udmelding!

Jeppé Handberg er seminarielærer på Skovtofte Socialpædagogiske Seminarium

På Socialministeriets hjemmeside www.sm.dk kan læses:

- En god start til alle børn, juni 2003
- Redskaber til styring af indsatsen vedrørende udsatte børn og unge, 22. december 2004